

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DE MEDICINA SI FARMACIE "VICTOR BABEȘ" TIMIȘOARA
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE MEDICINĂ DENTARĂ
1.3 Departamentul	Științe funcționale
1.4 Domeniul de studii de ¹⁾	Licență
1.5 Ciclul de studii ²⁾	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	TD

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	NOȚIUNI DE FIZIOPATOLOGIE A SISTEMULUI STOMATOGNAT							
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. Dr. Ioana-Monica MOZOȘ							
2.3 Titularul activităților de laborator	Conf. Dr. Ioana-Monica MOZOȘ							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	Colocviu	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DF
							Obligativitate ³⁾	D Fac

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	3.2 din care: curs	1	3.3 laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	3.5 din care: curs	14	3.6 laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					1
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					
Tutoriat					
Examinări					1
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual	1				
3.8 Total ore pe semestru	30				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	1				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Anatomia capului și gâtului, Fiziologia sistemului stomatognat, Biochimie, Biofizică
4.2 de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Prezența la curs este obligatorie, fiind acceptat un maxim de 30% absențe din totalul orelor de curs; Nu va fi tolerată întârzierea studenților la curs întrucât aceasta se dovedește disruptivă la adresa procesului educațional; Telefoanele mobile vor fi închise în timpul cursurilor, nefiind tolerate convorbirile telefonice în timpul cursului, nici părăsirea de către studenți a sălii de curs în vederea preluării apelurilor telefonice personale; Datele susținerii seminarului din materia de curs și a examenului final sunt stabilite de către titularul de curs de comun acord cu studenții. Nu se vor accepta cererile de amânare a acestuia pe motive altfel decât obiectiv întemeiate; Obținerea notei finale este condiționată de: 1) promovarea examenului practic, 2) prezența la 85% din lucrările practice și 3) prezența la 70% din cursuri.
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	Prezența la laborator este obligatorie, fiind acceptată recuperarea în limita a 15% din totalul orelor de lucrări practice, în regim cu taxă (excepție cazurile medicale care vor solicita individual aprobarea Decanatului). Telefoanele mobile vor fi închise în timpul lucrărilor, nefiind tolerate convorbirile telefonice în timpul lucrărilor, nici părăsirea de către studenți a sălii de curs în vederea preluării apelurilor telefonice personale. Datele susținerii verificării practice din materia de laborator și a examenului practic de la finalul semestrului sunt stabilite de către titularul de curs de comun acord cu studenții. Nu se vor accepta cererile de amânare a acestuia pe motive altfel decât obiectiv întemeiate. Examenul practic se va susține în ultima săptămână a semestrului sau în sesiune din tematica laboratoarelor afișată în prealabil.

	•Promovarea examenului practic este obligatorie în vederea promovării examenului final.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe Profesionale	1. Cunoașterea terminologiei și a mecanismelor fiziopatologice ale principalelor sindroame și afecțiuni. 2. Capacitatea de a explica substratul apariției semnelor și simptomelor clinice într-o afecțiune dată. 3. Cunoașterea și înțelegerea implicațiilor diferitelor afecțiuni sistemice cardiovasculare, respiratorii, hematologice, digestive, renale, metabolice, genetice, endocrine pentru patologia sistemului stomatognat și tehnica dentară.
Competențe transversale	1. Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipă pluridisciplinară și aplicarea de tehnici de relaționare și muncă eficientă în cadrul echipei pentru a facilita viitoarele colaborări interdisciplinare 2. Utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (portaluri Internet, aplicații software de specialitate, baze de date, cursuri on-line etc.) atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională 3. Identificarea obiectivelor de realizat, a resurselor disponibile, condițiilor de finalizare a acestora, etapelor de lucru, timpilor de lucru, termenelor de realizare aferente și riscurilor aferente. 4. Preocuparea pentru perfecționarea profesională prin antrenarea abilităților de gândire critică demonstrată prin participare activă la curs și laborator.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Însușirea noțiunilor fundamentale de fiziopatologie a sistemului stomatognat • Dobândirea unei viziuni unitare asupra conceptului de boală și formarea unei gândiri analitice, esențiale pentru înțelegerea formulării diagnosticului pozitiv în practica clinică.
7.2 Obiectivele specifice	1. Cunoașterea și înțelegerea mecanismelor fiziopatologice implicate în apariția și evoluția proceselor patologice și a relațiilor acestora cu patologia dentară 2. Explicarea manifestărilor clinice, dezechilibrelor funcționale, mecanismelor compensatorii, principiilor terapeutice, precum și a modificărilor rezultatelor paraclinice și de laborator pe baza mecanismelor fiziopatologice. 3. Identificarea principalelor afecțiuni pe baza principalelor criterii de diagnostic 4. Înțelegerea implicațiilor patologiei cardiovasculare, respiratorii, hematologice, digestive, renale, metabolice, endocrine și genetice pentru patologia sistemului stomatognat

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
1. Fiziopatologia glandelor salivare: tulburări de dezvoltare (atrezia, aplazia, glande ectopice), afecțiuni inflamatorii, obstructive, afectarea glandelor salivare în boli sistemice	PRELEGERE INTERACTIVĂ • Prelegere orală susținută cu ajutorul prezentărilor Powerpoint structurate, interactive, conform tematicii, însoțite de o iconografie bogată și sugestivă. • Prezentările PPT conțin imagini sugestive, tabele și scheme ale mecanismelor și manifestărilor stărilor patologice precum și întrebări din materialul parcurs. • Materialul informativ este adaptat continuu cu cele mai noi informații din domeniul fiziopatologiei maladiilor studiate, cu descrierea implicațiilor diferitelor afecțiuni pentru sistemul stomatognat și tehnica dentară. • Fiecare curs prezintă la început obiectivele educaționale și se	1	Bibliografia facultativă destinată specializării TD este disponibilă spre consultare la sediul Disciplinei de Fiziopatologie, la sala de lectură a bibliotecii UMFVBT sau pe google books.
2. Fiziopatologia plăcii bacteriene dentare: definiție, localizare, stadiile formării plăcii bacteriene, structură și compoziție, complicații, tartrul dentar		1	
3. Fiziopatologia cariei dentare: definiție, factori epidemiologici, clasificare, cariogeneză, noțiuni diagnostice și terapeutice. Fiziopatologia eroziunilor dentare: definiție, clasificare, factori de risc. Efectul dentar al fluorului.		1	
4. Fiziopatologia afecțiunilor inflamatorii ale cavității bucale: etapele reacției inflamatorii, gingivita (definiție, patogeneză, factori de risc locali și sistemici, manifestări, evoluție, noțiuni de diagnostic și tratament), parodontoză (definiție, cauze, fiziopatologie, relația cu		1	

afecțiunile sistemice, simptomatologie, noțiuni de diagnostic și tratament)	încheie cu rezumatul noțiunilor prezentate. • Verificarea însușirii principalelor cunoștințe predate prin întrebări de tip grilă la finalul cursului.		
5. Fiziopatologia afecțiunilor imune ale cavității bucale: hipersensibilitatea de tip I, II, III și IV (noțiuni generale și manifestări la nivelul cavității bucale), lupusul eritematos (manifestări la nivelul cavității bucale), manifestări orale în imunodeficiențe		1	
6. Fiziopatologia bruxismului: definiție, clasificare, manifestări, factori etiologici, fiziopatologie, diagnostic, tratament		1	
7. Fiziopatologia durerii orofaciale: noțiuni introductive, clasificare, cefaleea, migrena, nevralgia de nerv glosofaringian, durerea la copil și vârstnic		1	
8. Fiziopatologia tulburărilor de dezvoltare ale aparatului stomatognat: malformații cranio-faciale (despicăturile labiale și palatine), embriopatia provocată de alcool), boli genetice (sindromul Down: modificări la nivelul cavității bucale, osteogenesis imperfecta, hipoplazia smalțului dentar)		1	
9. Fiziopatologia masticației și deglutiției, trismusul, consecințele tulburărilor de masticație, disfagia, tulburări de deglutiție și disfagia în boala Parkinson, disfagia în accidentul vascular cerebral. Fiziopatologia afectării aparatului stomatognat în afecțiunile osoase: osteoporoza, osteomalacia, boala Paget		1	
10. Fiziopatologia afectării aparatului stomatognat în afecțiunile hematologice: modificări datorate anemiilor, leucemiilor, limfoamelor, mielomului multiplu și sindroamelor hemoragice		1	
11. Fiziopatologia afectării aparatului stomatognat în afecțiunile endocrine și metabolice: manifestări orale în diabetul zaharat, boala Addison, sindromul Cushing, hipertiroidism		1	
12. Fiziopatologia afectării aparatului stomatognat în afecțiunile digestive și carențele alimentare: manifestări orale în boala Crohn, refluxul gastro-esofagian, ciroza hepatică, bulimia și anorexia nervoasă		1	
13. Fiziopatologia afectării aparatului stomatognat în alte afecțiuni sistemice: manifestări orale în boala cronică de rinichi, tuberculoza pulmonară, boli infecțioase		1	
14. Fiziopatologia edentației: la pacienții cu carii dentare, boală parodontală, infecții ale maxilarului și părților moi, traumatisme, distrucții coronare masive, tumorile cavității bucale, cauze iatrogene; clasificare, simptomatologie, consecințe.		1	
Bibliografie obligatorie: 1. I. Mozoș. Curs de Fiziopatologie pentru medicină dentară. Editura Mirton, 2015 2. I. Mozos. Pathophysiology lecture notes for dental medicine. Lambert Academic Publishing 2015 3. Prezentări PPT și pdf la care studenții au acces direct. Aceste prezentări vor fi accesibile pe platforma de e-learning Moodle a universității.			
2. Bibliografie facultativă: 1. Stefan Silbernagl, Florian Lang. Fiziopatologie. Atlas color, Thieme 2011 2. MA Papadakis, SJ McPhee. Current Medical Diagnosis and Treatment 2014. Lange Medical Publications 2014			

3. KC VanMeter, RJ Hubert. Gould's Pathophysiology for the Health Professions. Elsevier 2014
 4. SE Huether, KL McCance. Understanding Pathophysiology. Elsevier, 2012
 5. Mitchell DA Mitchell L. Oxford Handbook of Clinical Dentistry. Sixth Edition. Oxford University Press 2014
 6. P Gängler, T Hoffmann, B Willershausen. Konservierende Zahnheilkunde und Parodontologie. Georg Thieme Verlag, 2010
 7. C Scully. Medical Problems in Dentistry. 6th Edition, Churchill, Livingstone, Elsevier, 2010
 8. Carlson ER, Ord RA. Salivary gland pathology. Diagnosis and management. 2nd edition. Wiley Blackwell, 2016

8.2 Seminar/ Laborator /stagiu/ proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
1. Explorarea salivei și glandelor salivare: constituenții salivei, modificări cantitative și calitative, principiile examinării salivei, halitoza	PRELEGERE+DEZBATERE+STUDII PREZENTĂRI DE CAZ • Prelegere orală susținută cu ajutorul prezentărilor Powerpoint care vor fi disponibile studenților. • Prezentarea metodelor de investigație paraclinică (teste de laborator și explorări funcționale) sub forma tabelelor, schemelor, algoritmilor de diagnostic, prezentări de caz, în scopul familiarizării și reținerii principalelor investigații de laborator și paraclinice pentru o anumită patologie. • Sunt prezentate indicațiile, contraindicațiile, metodologia și interpretarea rezultatelor diferitelor tehnici curente de explorare funcțională (polisomnografie, electromiografie, etc) • În prezentări și protocoale sunt incluse exemple tipice de rezultate paraclinice și discuții interactive pe cazuri clinice. • Verificarea însușirii principalelor cunoștințe predate prin întrebări de tip grilă la finalul LP.	1	
2. Evidențierea plăcii bacteriene dentare: revelatori de placă, indici de igienă orală și tartru		1	
3. Evidențierea cariei și eroziunilor dentare: riscul cariogen, criterii de diagnostic, metode radiologice, metode care utilizează transiluminarea, măsurarea conductanței electrice, markeri coloranți, detectori de carie, teste de vitalitate, indici (CAO, DMFT)		1	
4. Evidențierea afecțiunilor inflamatorii ale cavității bucale: gingivită și parodontoza		1	
5. Explorarea afecțiunilor imune ale cavității bucale: metode de explorare în alergii, testarea sensibilității la metale, testul de transformare limfoblastică		1	
6. Explorarea pacienților cu bruxism: semen de uzură dentară, chestionare, EMG, bruxmetrul și polisomnografia		1	
7. Explorarea durerii orofaciale: scale, chestionare, teste complementare, examenul endobucal, durerea dentinară, pulpară, parodontală, teste de vitalitate, fluxometria laser, durerea articulației temporo-mandibulare, durerea de origine salivară, dureri de tip neurologic		1	
8. Explorarea tulburărilor de dezvoltare ale aparatului stomatognat: anomalii dento-maxilare, clasa I-III Angle, malocluzia		1	
9. Explorarea afectării aparatului stomatognat în		1	

afecțiunile osoase: markerii remodelării osoase, densitometria osoasă, examenul radiologic, evaluarea riscului de fractură pe bază de chestionar, investigații paraclinice în rahitism, osteomalacie și boala Paget			
10. Explorarea afectării aparatului stomatognat în afecțiunile hematologice		1	
11. Explorarea afectării aparatului stomatognat în afecțiunile endocrine și metabolice		1	
12. Explorarea afectării aparatului stomatognat în carențele alimentare și afecțiunile digestive		1	
13. Explorarea pacienților cu edentație: recunoașterea edentației parțiale și totale, cunoașterea posibilităților terapeutice		1	
14. Teste recapitulative. Recuperarea absențelor		1	

Bibliografie obligatorie:

1. Prezentări PPT și cursuri în format pdf la care studenții au acces direct.

Bibliografie facultativă:

1. Stefan Silbernagl, Florian Lang. Fiziopatologie. Atlas color, Thieme 2011
2. MA Papadakis, SJ McPhee. Current Medical Diagnosis and Treatment 2014. Lange Medical Publications 2014
3. KC VanMeter, RJ Hubert. Gould's Pathophysiology for the Health Professions. Elsevier 2014
4. SE Huether, KL McCance. Understanding Pathophysiology. Elsevier, 2012
5. P Gängler, T Hoffmann, B Willershausen. Konservierende Zahnheilkunde und Parodontologie. Georg Thieme Verlag, 2010
6. MA Weinberg, SL Segelnick, JS Insler, et al. The dentist's quick guide to medical conditions. Wiley Blackwell, 2015
7. C Scully. Medical Problems in Dentistry. 6th Edition, Churchill, Livingstone, Elsevier, 2010
8. DA Mitchell, L Mitchell. Oxford Handbook of Clinical Dentistry. Sixth Edition. Oxford University Press, 2014

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentul este familiarizat cu mecanismele fiziopatologice ale producerii principalelor sindroame și afecțiuni ale aparatului stomatognat cu care se poate confrunta ulterior în practică, precum și cu investigațiile paraclinice și de laborator care ajută la diagnosticul acestor sindroame, principalele mijloace terapeutice și implicații pentru MD. Astfel, dobândește informațiile și abilitățile necesare pentru a-și însuși ulterior, în ceilalți ani de studiu, cunoștințe mai complexe, în conformitate cu cerințele actuale ale pieței muncii în domeniul sanitar, întrunind standardele educaționale și profesionale europene. De remarcat faptul că profesia de tehnician dentar este reglementată la nivelul UE, inclusiv prin standarde minime de formare, care sunt avute în vedere la construirea conținutului curricular.

În vederea schițării și uniformizării conținutului, precum și a alegerii metodelor de predare/învățare titularii disciplinei au organizat și participat la workshop-urile cu temă didactică din cadrul conferințelor naționale ale Societății Române de Fiziopatologie (la 2 ani). Întâlnirile au vizat discuții cu titularii cursului de Fiziopatologie pentru Medicină dentară și Tehnică dentară din alte centre universitare, identificarea nevoilor și așteptărilor angajatorilor din domeniu și coordonarea cu alte programe similare din cadrul altor instituții de învățământ superior.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Cunoștințe pentru nota 5:</i> enumerarea cauzelor responsabile de producerea unei afecțiuni /disfuncții <i>Cunoștințe pentru nota 10:</i>	<i>Evaluare continuă:</i> activitate la curs <i>Evaluare finală:</i> test grilă cu 50 de întrebări	10% 50%

	cunoașterea definițiilor principalelor afecțiuni studiate, a clasificării lor, a principalelor mecanisme fiziopatologice implicate în apariția afecțiunilor și stărilor patologice studiate, corelarea mecanismelor cu simptomatologia clinică.		
10.5 Laborator/Stagiu	<i>Cunoștințe pentru nota 5:</i> existența unui vocabular medical adecvat, identificarea rezultatelor patologice ale investigațiilor studiate <i>Cunoștințe pentru nota 10:</i> identificarea tuturor modificărilor patologice, enumerarea cauzelor posibile ce stau la baza modificărilor, interpretarea semnificației rezultatelor investigațiilor studiate.	<i>Evaluare continuă:</i> - activitate la lucrările practice <i>Evaluare finală:</i> examen practic - <i>oral</i> ce precede examenul teoretic și constă în discutarea și interpretarea unor investigații paraclinice	10% 30%
10.6 Standard minim de performanță			
Enumerarea cauzelor responsabile de producerea unei afecțiuni /disfuncții.			
Existența unui vocabular medical adecvat, identificarea rezultatelor patologice ale investigațiilor studiate.			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de
2.11.2018	Conf. Dr. Ioana-Monica MOZOȘ	laborator/stagiu
Semnătura șefului de disciplină		Conf. Dr. Ioana-Monica MOZOȘ
Prof. Dr. Danina MUNTEAN		
2.11.2018	Semnătura directorului de departament	
	Prof. Dr. Virgil PĂUNESCU	